

Funkcjonalne protezy acronowe

tech. dent. **Katarzyna Pradiuch**

Protezy całkowite i osiadające są uważane za banalne, jednak wykonanie dobrej jakości funkcjonalnych protez ruchomych wymaga od technika szerokiej wiedzy i umiejętności. Prezentowane uzupełnienie protetyczne zostało wykonane dla mężczyzny, lat 70, z bezzębiem całkowitym górnym i częściowymi brakami w żuchwie (braki zębów 36, 37, 45, 46). Pacjent ten miał wcześniej wykonane „na fundusz” dwie protezy osiadające akrylowe, które nie spełniały jednak podstawowych funkcji, pomimo wielu korekt i poprawek. Proteza górna powodowała odleżyny i nie trzymała się podłoża nawet podczas mówienia. Przy zakładaniu i zdejmowaniu protezy dolnej pacjent doznawał urazów śluzówki. Dużym problemem było też znalezienie toru wprowadzenia protezy dolnej, ze względu na pochylenie zębów i ich kolbowaty kształt oraz źle wykonane klamry. W rezultacie pacjent nie nosił dolnej protezy wcale, a górną zakładał na dużą ilość kleju do protez. Po konsultacji klinicznej zostały zaproponowane pacjentowi dwie protezy z acronu firmy ROKO: górna osiadająca i dolna podparta z transparentnego materiału.

Acron jest materiałem o wyjątkowych właściwościach – łączy w sobie zalety akrylu, takie jak możliwość uzyskania wysokiego połysku z zaletami poliamidów, czyli wysoką odpornością na złamanie i elastycznością umożliwiającą wykonanie klamer bezmetalowych. Dodatkowo, bardzo niski skurcz predysponuje acron do wykonywania protez całkowitych, nawet w skomplikowanych przypadkach.

Etapy pracy

Początkowe etapy pracy były dokładnie takie same jak przy wykonaniu protez akrylowych, czyli wykonanie łyżek indywidualnych na modelach diagnostycznych (fot. 2). Po pobraniu przez dentystę wycisków indywidualnych (fot. 3) nastąpiły odlanie modeli roboczych

z gipsu kl. IV i wykonanie na nich wzorników zwarciowych (fot. 4), które zostały w gabinecie dostosowane do zgryzu pacjenta oraz zaznaczone na nich linie: zgryzu, środkowa i uśmiechu, a następnie w pracowni zafiksowane w artykulatorze (fot. 5). Zęby zostały dobrane z kolornika chromaskopu w kolorach 4A jedynki górne, 2B dwójki górne, pozostałe zęby górne w kolorze 3A, a dolne w kolorze 3C. Ustawka zębów w wosku (fot. 6) została przymierzona w gabinecie i zaakceptowana przez pacjenta.

W tym momencie dalsze postępowanie zaczyna się różnić od tego, które jest przewidziane przy protezach akrylowych. Konieczne jest powielenie modeli. W przypadku górnej protezy całkowitej nie blokujemy modelu. Powielamy przy pomocy silikonu i gipsu IV klasy (fot. 7). Ponieważ acron nie łączy się chemicznie z akrylowymi zębami, należy pamiętać o specjalnej preparacji każdego zęba (fot. 8), polegającej na wyfrezowaniu schodka i nawierceniu otworów w podstawie zęba. Prawidłowo wykonana preparacja gwarantuje w pełni stabilne i trwałe umocowanie zęba w płycie.

Modelujemy protezę na powielonym modelu, pamiętając, by płyta protezy kończyła się na granicy preparacji zęba (fot. 9). Puszkujemy wymodelowaną protezę w specjalnej puszcze do wtryskarki gipsem twardym, ustawiając model blisko wlotu, czekamy aż zwiąże gips, po czym montujemy kanał zasilający od wlotu puszkarki do płyty protezy o grubości ok. 8-10 mm (fot. 10). Izolujemy gips np. szkłem wodnym. Po skręceniu puszkarki zalewamy kontrolnie częściowo gipsem supertwardym przy zębach i płycie, a resztę gipsem twardym i czekamy aż całkiem zwiąże. Następnie puszkę wyparzamy dokładnie tak samo jak w przypadku protez akrylowych. Ważne jest, by zrobić to dokładnie i nie zostawić resztek wosku np. w otworach zębów. Izolujemy wyparzoną puszkę roztworem szkła wodnego i wody. Resztki izolatora delikatnie zdmuchujemy, skręcamy dwie połowki puszkarki i podgrzewamy ją do temp. 90-100°C. W tym czasie przygotowujemy wtryskarkę, nastawiamy temp. topienia, czas i ciśnienie wtrysku – zgodnie z zaleceniami producenta acronu. Uruchamiamy topienie, a następnie na sygnał dźwiękowy przenosimy puszkę do wtryskarki i uruchamiamy wtrysk. Zostawiamy puszkę pod ciśnieniem ok. 20 min.

TITLE: Functional acron dentures

STRESZCZENIE: W pracy przedstawiono etapy wykonania protezy acronowej.

SUMMARY: This paper presents the implementation stages of acron dentures.

SŁOWA KLUCZE: acron, proteza acronowa

KEY WORDS: acron, acron dentures

Wyłączamy ciśnienie we wtryskarce, wyciągamy puszkę z urządzenia i pozostawiamy do ostygnięcia. Otwieramy puszkę i wybijamy z niej protezę (fot. 11), a następnie obrabiamy i polerujemy podobnie jak akryl.

W przypadku dolnej protezy częściowej podpartej dobrze jest wykonać paralelometryczną analizę modelu i częściowo zblokować największe podcienie oraz odciążyć szyjki zębów (fot. 12). Powielamy – jak w przypadku opisanym wyżej. Modelujemy szkielet protezy na powielonym modelu, grubość klamer to ok. 1-1,5 mm, łuk podjęzykowy ma ok. 2 mm. Puszczamy jak wyżej, montując dwa kanały zasilające o grubości ok. 5-6 mm (fot. 13). Cała procedura wyparzania i wtrysku jest dokładnie taka sama jak w przypadku protezy całkowitej opisaną wyżej. Po wybicciu protezy z puszki (fot. 14) dopasowujemy ją do modelu. Obrabiamy tak, by miała odpowiednią grubość i kształt. Na tak przygotowanym szkielecie acronowym ustawiamy zęby (fot. 15). Tak jak w przypadku szkieletu metalowego, zamieniamy wosk na akryl metodą z przedlewami (fot. 16). Ostatecznie obrabiamy i polerujemy protezę (fot. 17).

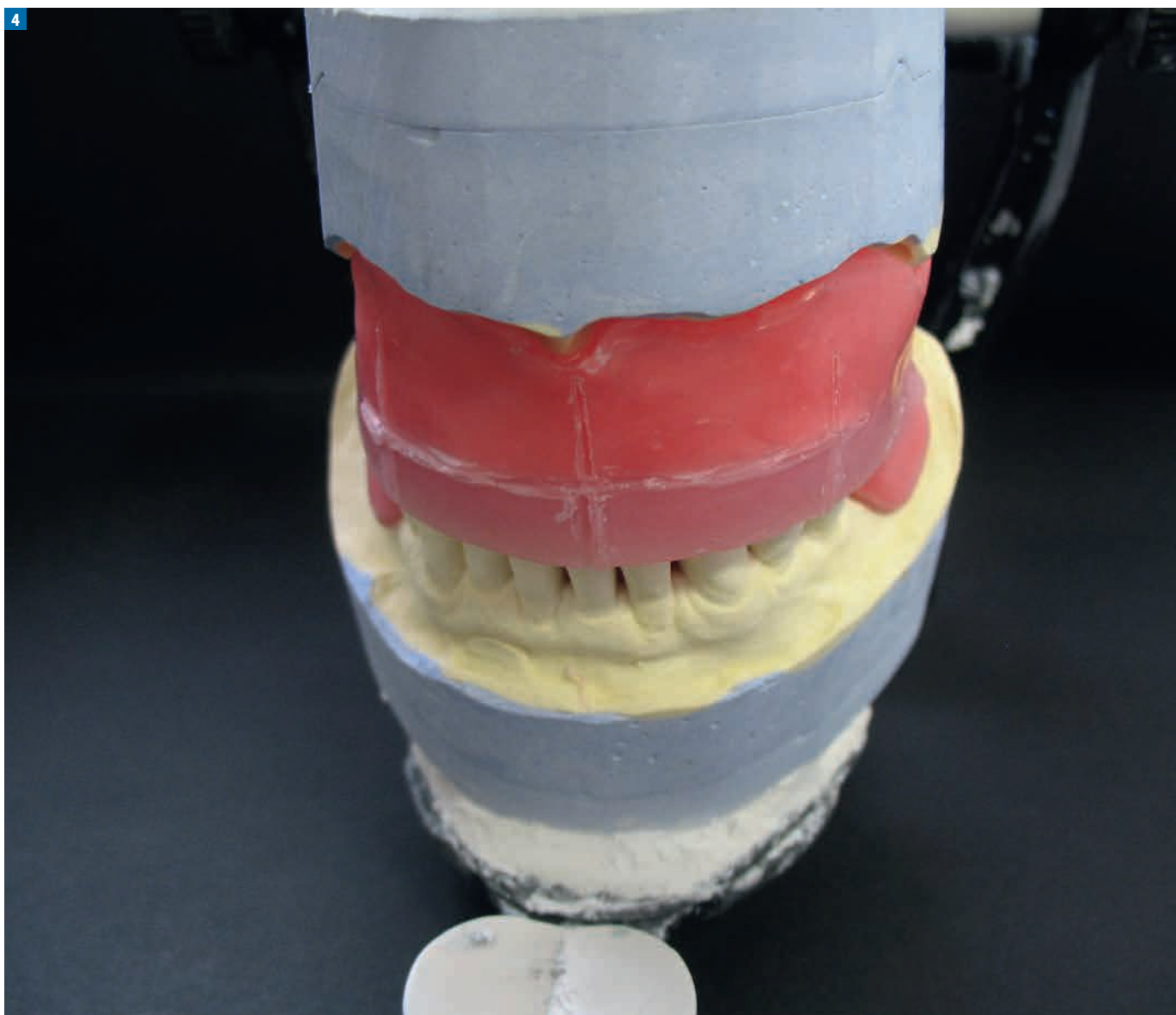
Fot. 18-19 przedstawiają finalny efekt mojej pracy. Praca wyżej przedstawiona została wykonana w dwóch kompletach. Jeden komplet został wysłany na konkurs „MULTIPRESS – droga do perfekcji”, drugi komplet protez jest już użytkowany przez pacjenta, który stwierdził, że protezy są tak wygodne i lekkie, że praktycznie ich wcale nie czuje.

Przedstawiona w artykule procedura wykonania protez ruchomych z acronu jest najlepszym dowodem na to, że proste i tanie rozwiązania mogą być skuteczne oraz satysfakcjonujące. Nie zawsze jest konieczność proponowania pacjentowi skomplikowanych i kosztownych uzupełnień implantologicznych w celu uzyskania dobrego efektu estetycznego. Wystarczy zastosować odpowiednie materiały i wykonać uzupełnienie protetyczne dokładnie i zgodnie ze sztuką. ■

Prezentowana praca zajęła I miejsce w Ogólnopolskim Konkursie dla Techników Dentystycznych „MULTIPRESS – droga do perfekcji”

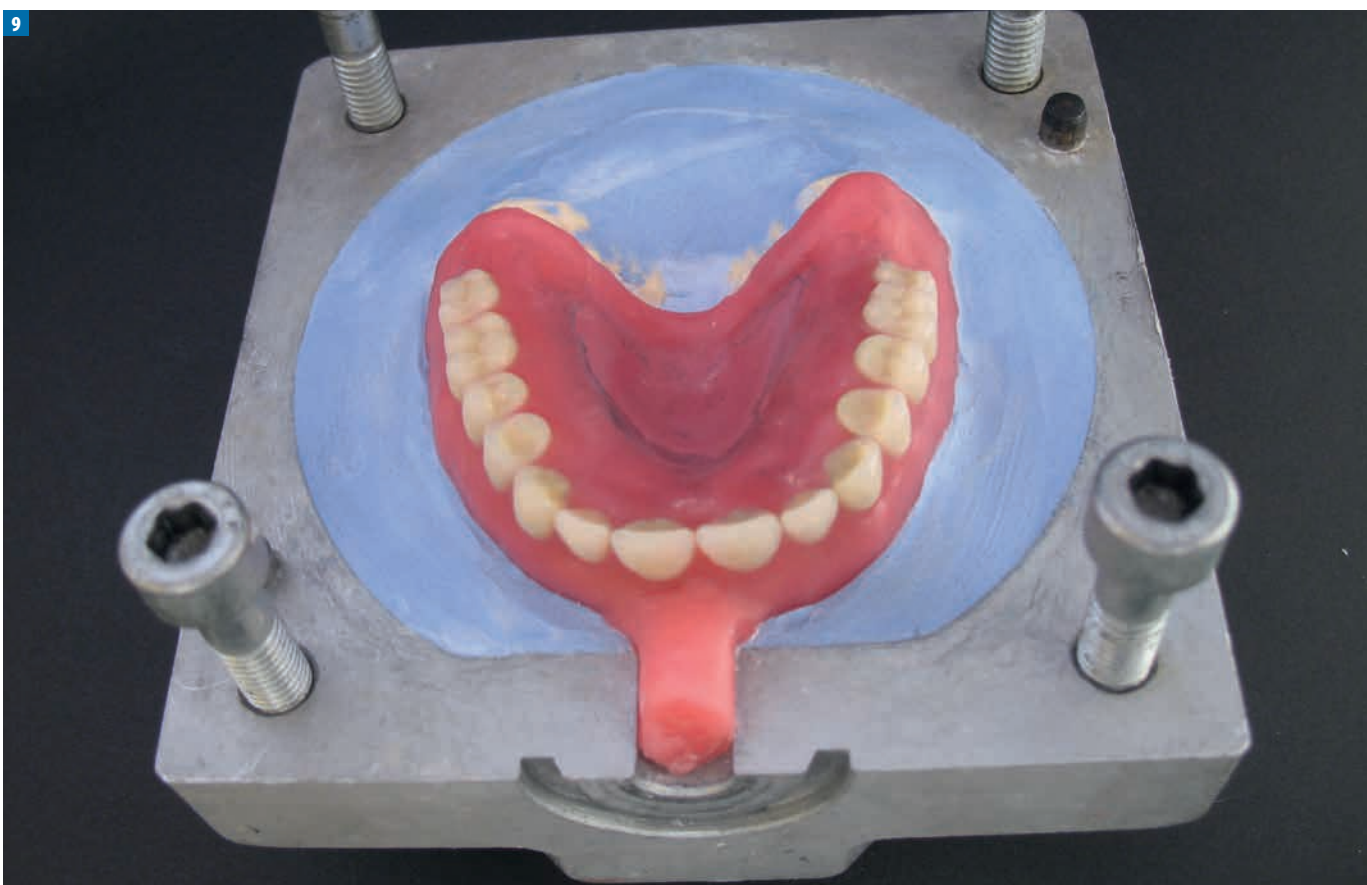
Fot. 1. Proteza wykonana „na fundusz zdrowia”

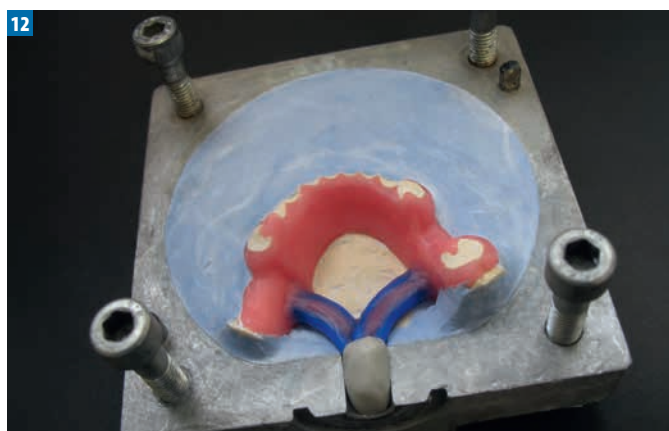
Fot. 2. Model roboczy do wykonania łyżki indywidualnej **Fot. 3.** Wycisk obrany na łyżce indywidualnej **Fot. 4.** Wzorniki zwarciove z ustalonymi liniami zgryzu

Fot. 5. Protezy z ustawionymi zębami w artykulatorze **Fot. 6.** Model przygotowany do powielania w silikonie **Fot. 7.** Sztuczny ząb po preparacji

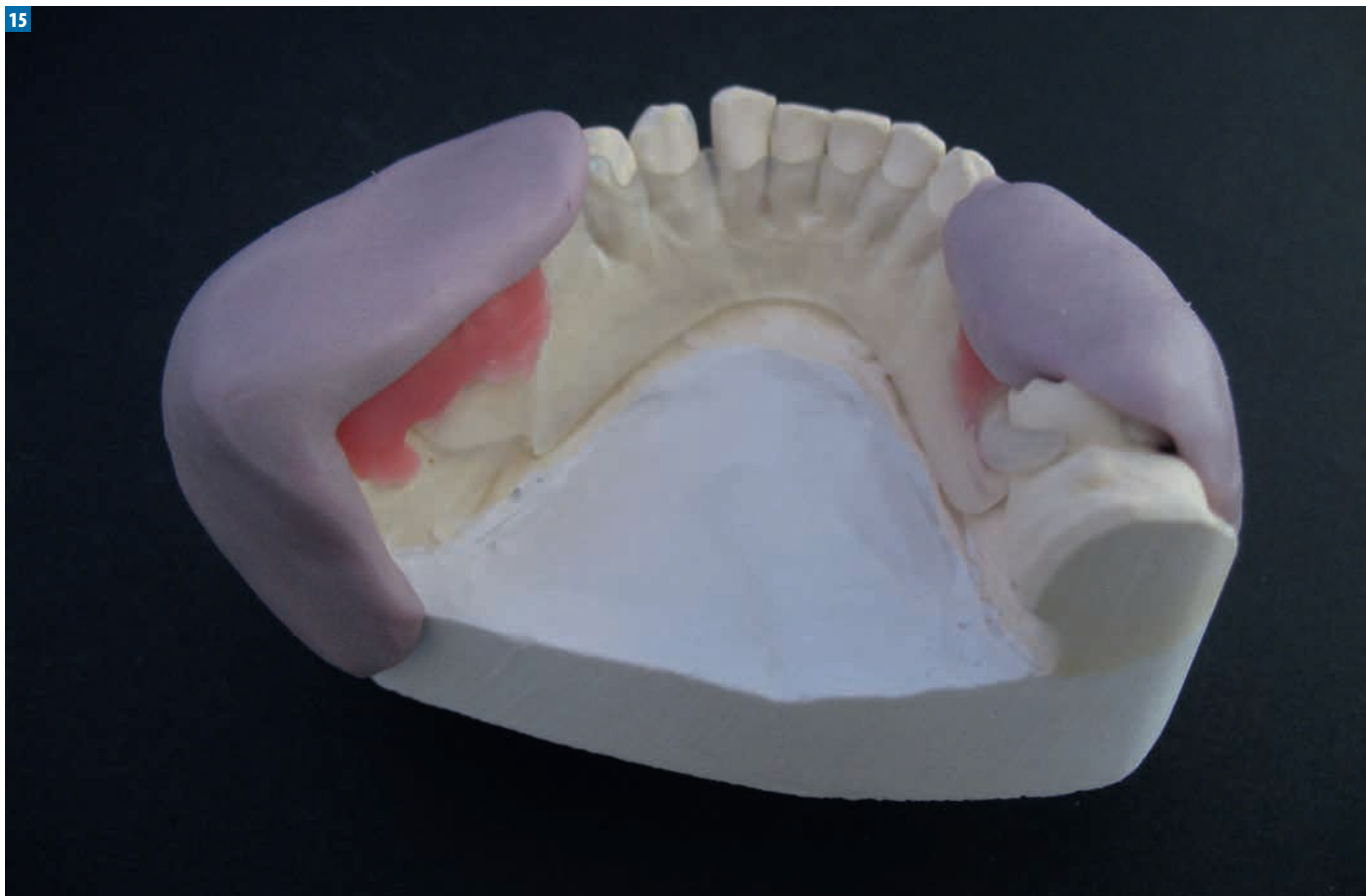

Fot. 8. Wymodelowana proteza gotowa do puszkowania Fot. 9. Proteza w puszcze z kanałem od strony przedniej

Fot. 10. Proteza górna po uwolnieniu z puszki **Fot. 11.** Model z poblokowanymi podcieniami **Fot. 12.** Proteza górna w puszce z kanałami
Fot. 13. Proteza dolna po uwolnieniu i odcięciu kanałów **Fot. 14.** Zęby ustawione w wosku

15

16

Fot. 15. Wymiana wosku na akryl z użyciem techniki przedlewów **Fot. 16.** Proteza po polerowaniu

17

18

Fot. 17. Gotowa proteza górna całkowita **Fot. 18.** Gotowa proteza dolna częściowa z płytą transparentną